

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1941.

Andra kammaren.

Nr 14.

Lördagen den 8 mars.

Kl. 4 e. m.

§ 1.

Justerades protokollen för den 1 och den 4 innevarande mars.

§ 2.

Herr statsrådet *Andersson* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 90, med förslag till förordning om framställning och införsel av vitamini-
serade livsmedel;

nr 109, angående anslag till om- och tillbyggnadsarbeten vid serafimerlasa-
rettet;

nr 111, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 11
juni 1937 (nr 348) om krigsförsäkring för ombord å fartyg tjänstgörande per-
soner, m. m.;

nr 116, angående försäljning till svenska turistföreningen av visst område
vid Västra Vålådalen i Jämtlands län;

nr 117, angående avstående av vissa delar av kronan såsom danaarv efter
Matilda Sofia Jonsson, född Andersson, från Grönahögs socken tillfallna me-
del;

nr 118, angående anslag för budgetåret 1941/42 till vissa privatläroverk
m. m.;

nr 119, rörande ändring i förordningen den 29 juni 1917 (nr 420) angående
förbud i vissa fall mot användande av vilseledande varubeteckningar vid han-
del med födoämnen;

nr 120, angående befrielse för K. E. Nygren m. fl. från ersättningsskyl-
dighet;

nr 124, angående pension åt vissa i statens tjänst anställda personer m. fl.;

nr 125, angående vissa ändringar i grunderna för försäljning av kronoegen-
domar;

nr 126, angående anslag å tilläggsstat II till understöd åt fiskare;

nr 128, angående förvärv av Ystad—Eslövs m. fl. järnvägar;

nr 129, angående förvärv av Kalmar—Torsås järnväg; och

nr 130, angående anslag till vägskatteutjämningsbidrag.

Dessa propositioner bordlades.

§ 3.

Upplästes följande till kammaren inkomna protokoll:

År 1941 den 5 mars sammanträdde kamrarnas valmän för utseende av kom-
mitterade för tryckfrihetens vård; och befunnos efter valförrättningens slut
hava blivit till kommitterade utsedda:

Andra kammarens protokoll 1941. Nr 14.

teologie doktorn, biskopen Tor Julius Efraim Andræ	med 23 röster,
f. d. justitierådet, ordföranden i processlagberedningen Jo-	
hannes Natanael Gärde	» 23 » ,
generaldirektören Henning Vilhelm Leo	» 23 » ,
redaktören David Laurentius Ollén	» 23 » ,
juris doktorn, universitetskanslern Bo Östen Undén	» 23 » ,
filosofie doktorn, professorn Erik Ludvig Wellander	» 23 » .

Nils Herlitz.

Axel Lindqvist.

Sam Larsson.

Artur Ryberg.

Protokollet lades till handlingarna; och skulle riksdagens kanslideputerade genom utdrag av kammarens protokoll underrättas om valet samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna avgiva förslag till förordnanden för de valda.

§ 4.

Föredrogos var för sig Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid

till behandling av lagutskott propositionen, nr 73, med förslag till lag om tillsyn å radiologiskt arbete m. m. samt lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 29 juni 1912 (nr 206) om arbetarskydd;

till statsutskottet propositionerna:

nr 74, angående anslag till karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet samt till avlöningar vid karolinska mediko-kirurgiska institutet; och

nr 86, angående viss ändring i grunderna för lån från industrilånefonden;

till behandling av lagutskott propositionen, nr 91, med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen om aktiebolag;

till statsutskottet propositionerna:

nr 92, angående anslag å tilläggsstat II för budgetåret 1940/41 till Förelagskapital för inköp av förnödenheter, m. m.; och

nr 95, angående elektrifiering av banorna Hälsingborg—Hässleholm, Hälsingborg—Eslöv, Sundsvall—Ånge och Gävle—Ockelbo;

till bevillningsutskottet propositionen, nr 96, med förslag till förordning om fortsatt tillämpning av förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker;

till behandling av lagutskott propositionen, nr 97, med förslag till lag angående vissa ändringar i lagen den 7 december 1934 (nr 573) om tillsättning av prästerliga tjänster;

till statsutskottet propositionen, nr 98, angående anslag till domkapitlen och stiftsnämnderna för budgetåret 1941/42 m. m.;

till jordbruksutskottet propositionerna:

nr 100, angående anslag för bidrag till jorddelningsförrättningar m. m.; och
nr 101, angående ytterligare statsbidrag för undersökning rörande reglering av vissa delar av Kalix älv i Norrbottens län;

till statsutskottet propositionen, nr 102, angående ytterligare bidrag för budgetåret 1940/41 till nedbringande i vissa fall av avgifterna till ljus- och vedkassan vid allmänna läroverk;

till jordbruksutskottet propositionen, nr 106, angående försäljning av vissa fastigheter, som disponeras av veterinärinrättningen i Skara;

till bevillningsutskottet propositionen, nr 107, med förslag till förordning om fortsatt giltighet av förordningen den 18 juni 1937 (nr 481) angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper;

till behandling av lagutskott propositionen, nr 108, med förslag till lag om fortsatt giltighet av maximiprislagen den 22 juni 1939 (nr 349), m. m.;

till bevillningsutskottet propositionen, nr 110, med förslag till förordning angående fortsatt tillämpning av förordningen den 21 juni 1940 (nr 561) om tilläggsskatt å bensin, m. m.;

till statsutskottet propositionerna:

nr 112, angående försäljning av vissa statens järnvägar tillhöriga fastigheter m. m.; och

nr 113, angående anslag till överståthållarämbetet för budgetåret 1941/42;

till jordbruksutskottet propositionen, nr 114, angående anslag till vissa undersökningar på jordbrukets område; samt

till statsutskottet propositionen, nr 115, angående anslag till bidrag till driften av förlossningsanstalter och väntehem m. m.

§ 5.

Föredrogs och remitterades till statsutskottet den på bordet liggande motionen nr 254 av herr *Malmberg m. fl.*

§ 6.

Föredrogs herr *Anderssons* i Vigelsbo vid kammarens nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att få framställa interpellation till herr statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet, angående den rätt, som må tillkomma vissa arrendatorer vid allmän svårare missväxt, m. m.

Denna anhållan blev av kammaren bifallen.

§ 7.

Föredrogs ett från första kammaren överlämnat protokollsutdrag, nr 170, innefattande delgivning av nämnda kammares beslut över dess första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 1, i anledning av väckt motion om åtgärder för beredande åt den kvinnliga ungdomen av ökad utbildning i hemvård m. m.

Därvid yttrade

Fru Västberg: Herr talman! Det beslut av första kammaren, som genom det nu föredragna protokollsutdraget delgivits andra kammaren, sammanfaller med ett förslag, vilket vid innevarande riksdag genom motionen nr 163 väckts i andra kammaren och vilket andra kammarens första tillfälliga utskott, som berett motionen, i sitt utlåtande nr 1 tillstyrkt. Emellertid har andra kammaren vid sitt sammanträde den 5 i denna månad avslagit såväl utskottets hemställan som nämnda motion.

På grund av vad sålunda förekommit tillåter jag mig föreslå, att den nu gjorda delgivningen ej måtte föranleda någon andra kammarens åtgärd.

Efter härmed slutad överläggning beslöt kammaren, att den gjorda delgivningen ej skulle föranleda någon andra kammarens åtgärd.

§ 8.

Till bordläggning anmäldes:

statsutskottets utlåtanden:

nr 38, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förvärv för postverkets räkning av tomtmark i Göteborg;

nr 39, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare anslag till fortsatt utveckling av statens telefon- och telegrafväsende; och

nr 40, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående löneställningen för viss till aktiv stat inom försvarsväsendet överförd personal;

bevillningsutskottets betänkanden:

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av § 3 mom. 1 och § 4 mom. 1 förordningen den 22 april 1932 (nr 75) angående villkoren för postbefordran av tidningar och andra periodiska skrifter;

nr 4, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fortsatt tullfrihet för viss sjukvårds-, beklädnads- och sjuktransportmateriel; och

nr 5, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om rätt att använda obligationer med 4 procent ränta tillhörande svenska statens andra försvarslån såsom betalningsmedel vid erläggande av arvsskatt;

bankoutskottets utlåtanden och memorial:

nr 11, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående översten i Hallands regemente, överstelöjtnanten vid regementet N. G. K. Bildts tjänstepensionsförmåner;

nr 13, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående delaktighet i statens pensionsanstalt för föreståndarinna och lärarinna vid godkänd sjuksköterskeskola;

nr 14, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående pension åt vissa i statens tjänst anställda personer; och

nr 15, angående användande av riksbankens vinst för år 1940;

första lagutskottets utlåtanden:

nr 13, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 9 januari 1940 (nr 3) om vissa tvångsmedel vid krig eller krigsfara m. m., dels ock i ämnet väckta motioner;

nr 14, i anledning av väckt motion angående statens övertagande av den privata försäkringsverksamheten;

nr 15, i anledning av väckt motion angående indragning till staten av vissa opåräknade vinster för försäkringsbolagen;

nr 16, i anledning av väckt motion angående rätten till i bankinrättning inestående kapital, vars ägare är okänd; och

nr 17, i anledning av väckt motion om åtgärder för underlättande för personer med släktnamn av viss typ att antaga nya släktnamn; samt

jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under nionde huvudtiteln gjorda framställningar jämte i ämnet väckta motioner;

nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41, i vad propositionen avser jordbruksdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner;

nr 8, i anledning av väckta motioner om anslag till bidrag till inköp av konstgödsel i de fyra nordligaste länen;

nr 9, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anvisande av medel för utlämnande av krislån jämte i ämnet väckta motioner;

nr 10, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överlåtelse av viss fastighet till Vilhelmina kommun i Västerbottens län;

nr 11, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av mark från vissa kronoegendomar m. m.;

nr 12, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare statsunderstöd till vissa torrlägningsföretag; och

nr 13, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare statsbidrag för undersökning rörande vissa vattenregleringsföretag.

§ 9.

Anmälades och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen

från statsutskottet:

nr 67, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41, i vad propositionen avser folkhus-hållningsdepartementets verksamhetsområde;

från bankoutskottet:

nr 12, angående regleringen för budgetåret 1941/42 av utgifterna under riksstatens tolfte huvudtitel, innefattande anslagen till pensionsväsendet, utom i vad angår anslaget till allmänna indragningsstaten;

nr 62, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41, i vad propositionen avser tolfte huvudtiteln, innefattande anslagen till pensionsväsendet;

nr 63, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41, i vad propositionen avser huvudtiteln Riksdagen och dess verk m. m.; och

nr 64, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 6 § förordningen den 11 juli 1924 (nr 378) angående post-girörörelse, jämte en i ämnet väckt motion; samt

från första lagutskottet:

nr 73, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till instruktioner för riksdagens justitieombudsman och militieombudsman;

nr 74, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse av 213 och 215 §§ lagen den 25 maj 1917 (nr 257) om försäkringsrörelse;

nr 75, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar av konkurslagen;

nr 76, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till grunder för dyrtidstillägg åt präster för budgetåret 1941/42 m. m.; och

nr 77, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 30 december 1939 (nr 951) angående vissa utfästelser rörande införsel och utförsel av varor m. m.

§ 10.

Justerades protokollsutdrag.

§ 11.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Skoglund</i> i Doverstorp	under 3 dagar fr. o. m. den 8 mars,
» <i>Lundberg</i> i Hälsingborg	» 4 » » » 7 »

herr <i>Söderdahl</i>	under 5 dagar fr. o. m. den 11 mars,
› <i>Magnusson</i> i Näsviken	› 4 › › › 6 ›
› <i>Rosander</i>	› den 8 mars,
› <i>Gustafson</i> i Vimmerby	› 3 dagar fr. o. m. den 8 mars,
› <i>Molander</i> i Härnösand	› 6 › › › 8 ›
› <i>Sundberg</i>	› 3 › › › 8 ›
› <i>Olsson</i> i Kullenbergstorp	› 3 › › › 8 ›
› <i>Hansson</i> i Rubbestad	› 4 › › › 7 ›
› <i>Landgren</i>	› 2 › › › 8 ›
› <i>Wallén</i>	› 6 › › › 8 ›
› <i>Werner</i> i Höjen	› 3 › › › 8 ›
› <i>Lindberg</i> i Umeå	› 5 › › › 11 ›
› <i>Larsson</i> i Julita	› 3 › › › 8 ›
› <i>Bergström</i>	› 3 › › › 8 ›
› <i>Persson</i> i Tidaholm	› 2 › › › 10 ›
› <i>Karlsson</i> i Munkedal	› 3 › › › 7 ›
› <i>Stazäng</i>	› 2 › › › 10 ›
› <i>Olsson</i> i Mellerud	› 4 › › › 7 ›
› <i>Berg</i>	› 3 › › › 8 ›
› <i>Larsson</i> i Hede	› 2 › › › 8 ›
› <i>Hallén</i>	› 8 › › › 8 ›
› <i>Nilsson</i> i Steneberg	› 4 › › › 11 ›
› <i>Fast</i>	› 2 › › › 8 ›
fru <i>Svedberg</i>	› 2 › › › 9 ›
herr <i>Mårtensson</i>	› 4 › › › 11 ›
› <i>Svensson</i> i Ljungskile	› 2 › › › 10 ›
› <i>Pettersson</i> i Hällbacken	› 3 › › › 10 ›
› <i>Sundström</i> i Skövde	› 3 › › › 8 ›
› <i>Strindlund</i>	› 7 › › › 11 ›
› <i>Kilbom</i>	› 6 › › › 10 › och
› <i>Edberg</i>	› 2 › › › 12 › .

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 4.16 e. m.

In fidem
Sune Norrman.

Tisdagen den 11 mars.

Kl. 4 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 5 innevarande mars.

§ 2.

Herr statsrådet *Bergquist* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 121, med förslag till lag om ändring i vissa delar av sinnessjuklagen den 19 september 1929 (nr 321);

nr 131, angående viss reglering av handeln med färsk strömming och sill m. m.;

nr 136, med förslag till förordning om ändring i 6 § 1 mom. avlöningsreglementet den 15 juni 1939 (nr 278) för personal vid försvarsväsendet under krigstjänstgöring (krigsavlöningsreglementet) m. m.;

nr 137, med förslag till förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 17 april 1940 (nr 223) om familjebidrag åt värnpliktiga under krigstjänstgöring m. m. (krigsfamiljebidragsförordningen) m. m.;

nr 138, angående förhöjd ersättning till E. J. Karlsson i anledning av sjukdom, ådragen under militärtjänstgöring;

nr 139, angående gäldandet av vissa haverikostnader;

nr 142, angående medel för vissa befästningsanläggningar m. m.;

nr 143, angående anslag till anordnande av krigsflygfält m. m.; och

nr 150, angående försäljning av vissa kronan tillhöriga markområden i Hälsingborg.

Dessa propositioner bordlades.

§ 3.

Föredrogos var för sig Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid

till behandling av lagutskott propositionen, nr 90, med förslag till förordning om framställning och införsel av vitaminiserade livsmedel;

till statsutskottet propositionen, nr 109, angående anslag till om- och tillbyggnadsarbeten vid serafimerlasarettet;

till behandling av lagutskott propositionen, nr 111, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 11 juni 1937 (nr 348) om krigsförsäkring för ombord å fartyg tjänstgörande personer, m. m.;

till jordbruksutskottet propositionen, nr 116, angående försäljning till svenska turistföreningen av visst område vid Västra Vålådalen i Jämtlands län;

till statsutskottet propositionerna:

nr 117, angående avstående av vissa delar av kronan såsom danaarv efter Matilda Sofia Jonsson, född Andersson, från Grönahögs socken tillfallna medel; och

nr 118, angående anslag för budgetåret 1941/42 till vissa privatläroverk m. m.;

till jordbruksutskottet propositionen, nr 119, rörande ändring i förordningen den 29 juni 1917 (nr 420) angående förbud i vissa fall mot användande av vilseledande varubeteckningar vid handel med födoämnen;

till statsutskottet propositionen, nr 120, angående befrielse för K. E. Nygren m. fl. från ersättningsskyldighet;

till bankoutskottet propositionen, nr 124, angående pension åt vissa i statens tjänst anställda personer m. fl.;

till jordbruksutskottet propositionerna:

nr 125, angående vissa ändringar i grunderna för försäljning av kronoegendomar; och

nr 126, angående anslag å tilläggsstat II till understöd åt fiskare; samt

till statsutskottet propositionerna:

nr 128, angående förvärv av Ystad—Eslövs m. fl. järnvägar;

nr 129, angående förvärv av Kalmar—Torsås järnväg; och

nr 130, angående anslag till vägskatteutjämningsbidrag.

§ 4.

Föredrogos, men bordlades åter statsutskottets utlåtanden nr 38—40, bevillningsutskottets betänkanden nr 3—5, bankoutskottets utlåtanden och memorial nr 11 och 13—15, första lagutskottets utlåtanden nr 13—17 samt jordbruksutskottets utlåtanden nr 1, 2 och 8—13.

§ 5.

Anmälades och godkändes följande förslag till riksdagens skrivelser till Konungen, nämligen

från statsutskottet:

nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1941/42 under riksstatens första huvudtitel, innefattande anslagen till hov- och slottsstaterna;

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1941/42 under riksstatens tredje huvudtitel, innefattande anslagen till utrikesdepartementet;

nr 10, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1941/42 under riksstatens tionde huvudtitel, innefattande anslagen till handelsdepartementet;

nr 72, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om anslag till säkerhetsanstalter för sjöfarten;

nr 78, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning angående anslag till om- och nybyggnadsarbeten vid dövstumskolorna; och

nr 79, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående överlåtelse på Växjö stad av Kungl. Maj:t och kronan tillkommande rätt till läroverksbyggnaden i Växjö; samt

från andra lagutskottet:

nr 68, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående förlängd giltighet av gällande indelning i ortsgrupper jämlikt lagen den 28 juni 1935 (nr 434) om folkpensionering dels ock i ämnet väckta motioner;

nr 69, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 14 juni 1940 (nr 484) om undantag från gällande bestämmelser rörande arbetstidens reglering m. m. dels ock i ämnet väckta motioner;

nr 70, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 30 december 1939 (nr 934) om tjänsteplikt m. m.; och

nr 71, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående utsträckt tillämpning av lagen den 15 december 1939 (nr 856) om utbetalande av krigsriskersättning till sjömän dels ock i ämnet väckta motioner.

§ 6.

Justerades protokollsutdrag.

§ 7.

Avgåvos följande motioner, nämligen av:

herr *Svensson* i Grönvik, nr 255, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 94, med förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § 3 mom. samt 12 och 30 §§ skogsvårdslagen den 15 juni 1923 (nr 212) m. m.; och

herr förste vice talmannen *Magnusson*, nr 256, om ändring av § 24 i ordningsstadgan för riksdagens andra kammare.

Dessa motioner bordlades.

§ 8.

Herr talmannen meddelade, att herr *Andersson* i Falkenberg, vilken den 4 nästlidna februari beviljats ledighet från riksdagsgöromålen på grund av sjukdom tills vidare från och med nämnda dag, i dag intagit sin plats i kammaren.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Lundgren</i>	under 6 dagar fr. o. m. den 13 mars,
› <i>Jansson</i> i Hällefors	› 4 › › › 13 ›
fru <i>Alvén</i>	› 2 › › › 12 ›
herr <i>Hallberg</i>	› 3 › › › 13 ›
fru <i>Andersson</i>	› 4 › › › 14 ›
herr <i>Hermansson</i>	› 3 › › › 14 › och
› <i>Andersson</i> i Falkenberg (sjuk) tills vidare	› › 12 › .

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 4.7 e. m.

In fidem
Sune Norrman.